

УДК 56.012.3

С.В. Фінько

співзасновник ГО «Врятуймо природну спадщину України докембрійського едіакарського періоду»

Світова природна спадщина едіакарського періоду: проекти захисту та захищені території

Общественная организация «Спасём природное наследие Украины докембрійского эдиакарского периода» инициирует проект защиты ископаемых эдиакарского периода. В Украине найдены богатые проявления докембрійской биоты в эдиакарских (вендских) отложениях. До настоящего времени проявления украинского эдиакария (венда) недостаточно защищены, несмотря на то, что являются зоной возникновения уникального вендского биоценоза.

The public organization "Save the Natural Heritage of Ukraine of the Precambrian Ediacar Period" initiates a project for the protection of fossils of the Ediacar period. In Ukraine been found rich Precambrian biota in the Ediacarian (Vendian) deposits. Until recently Ukrainian ediacaran (vend) insufficiently reserved despite what is known as zone of occurrence of unique Vendian biocenose.

Україна багата унікальними проявами дорогоцінних викопних решток едіакарського періоду (635–542 млн років) [1]. Ринкова вартість всіх цих багатощарових покладів, відповідно до сучасних цін міжнародних Інтернет-майданчиків, за нашими розрахунками, близько трильйона доларів США. Але більшість едіакарських видів навіть не виставляють для продажу, тому що вони є дуже рідкісними. Вартість кілограмових плиток більше тисячі доларів, а запаси цих порід в Україні становлять сотні мільйонів тонн.

Україна на порозі ще однієї «золотої лихоманки» поряд з бурштиновою, яка знищила унікальний світ Полісся, змінила традиційний уклад та життя її мешканців. Екологічну катастрофу після діяльності бурштинокопачів можна порівняти із знищенням лісів Амазонки, що призвело за сорок років до зміни клі-

мату на Землі, оскільки кисню стало менше, а вуглекислий газ створює парниковий ефект. Дивно, що в світі й досі не створено міжнародну екологічну інспекцію з наддержавними повноваженнями. Але ми будемо інформувати ООН, ЮНЕСКО та інші міжнародні організації про ці кричущі факти, на які не реагують можновладці.

Чому в Україні немає Закону «Про захист природної спадщини», навіть світового значення? Зовсім не зрозуміло, чому й досі в Конституції України відсутнє згадування про захист природної спадщини?

Громадська організація «Врятуймо природну спадщину України докембрійського едіакарського періоду» за останні післяреволюційні 2014-2017 роки отримала десятки листів-відповідей на ці та інші свої запитання та пропозиції від чиновників АПУ, КМУ, міністрів еко-

логії, культури, освіти, КМДА та місцевих громад, в яких закладено формальні відписки без зацікавленості в корегуванні сучасного законодавства для процвітаючого майбутнього України. Ці безглузді та пусті відписки нам є вирок державній системі, яка функціонує не для задоволення екологічних, освітніх або культурних потреб української спільноти, а виключно для обслуговування власних потреб-забаганок чиновників усіх рівнів. Усі громадяни України бачать шалену, бурхливу діяльність чиновників наприкінці кожного бюджетного року, коли знімаються з депозитів виділені їм бюджетні кошти для дерібану, а не на потреби українців. Для кого ж тоді держава функціонує?

Сучасна державна система, що імпульсивно будувалась на засадах більшовицьких раднаргоспів у 1992–1999 рр., діє не для українців та захисту

Рисунок 1. Австралія створила мережу захищених територій

Рисунок 2. Віддаленість місцевості не врятує від грабіжників, бо врятує суворе виконання закону

Рисунок 3. Англія береже свою природну спадщину на захищеній території

української спадщини. До того ж сучасна державна система замість того, щоб створювати українське майбутнє, руйнує його. Кредити МВФ та Світового банку з 1992 року і до сьогодні системно розкрадаються політичною верхівкою, яка періодично називає себе елітою. Сучасна державна система в Україні не підлягає капітальному ремонту або реформуванню, бо це стара гнила клуня з гнилим підмурком і гнилою солом'яною стріхою, в якій прижилися державні паразити.

Ніхто з державних службовців усіх рангів, з якими нам вдалося спілкуватися, нічого, крім добрих слів та намірів, не зробив для:

1. Створення музею світового рівня «Едіакарій України».
2. Створення захищених територій у місцях проявів природної спадщини всього людства – едіакарської біоти.
3. Розробки та прийняття закону України «Про захист природної спадщини в Україні».
4. Внесення доповнення в Конституцію України частини пункту, де поряд із захистом культурної спадщини потрібно додати «...і природної спадщини».
5. Розробки та прийняття закону України або положення «Про геопарки в Україні».

Австралія, Канада та інші цивілізовані країни свого часу стикались з проблемою пограбування едіакарських проявів на своїх територіях. Але вони вчасно прийняли необхідні закони і дотепер суворо їх дотримують. Тому 95 % усієї едіакарської біоти, яка сьогодні пропонується до продажу, є походженням з України. Це сором, на який українські можновладці не звертають уваги, бо їх завдання, мабуть, побільше вкрати і втекти за межі нашої України.

Рисунок 4. Міжнародна група науковців досліджує, але не руйнує (2014 рік)

Натомість в Австралії для захисту від пограбування функціонують захищені території в місцевості Едіакара (рис. 1, 2), в Англії – в місцевості Чарнвуд (рис. 3, 4), у Канаді створено національний парк на острові Ньюфаундленд (рис. 5, 6), наприклад, у 2014 році в музеї Кембриджського університету з лютого по грудень експонувалась едіакарська біота з Ньюфаундленда. Але не природна, а її силіконові копії !!! Це має про щось сказати. Бо в Україні і досі цей скарб є будівельним щебенем.

Рисунок 5. Національний парк на Ньюфаундленді

Рисунок 6. Багатощаровість з едіакарськими видами

Наша громадська організація пропонує терміново на рівні Кабінету Міністрів та СБУ створити оперативний штаб з розробки плану дій з метою надійного захисту та збереження для нащадків проявів едіакарського періоду. Без суворого законодавства ніхто не зможе захистити від знищення та пограбування унікальну й рідкісну на Землі едіакарську біоту на території України, а майже всі врятовані нами зразки едіакарського періоду стануть основою музеїв світового рівня в Києві та в місцях їх проявів, де будуть під охороною геопарку «Едіакарій України».

Наша громадська діяльність є прозорою і заснована виключно на громадській ініціативі [2, 3, 4]. Порятунку едіакарської біоти та формування найбільшої у світі приватної колекції «Едіакарій України» відбувається виключно коштом засновників, без жодної фінансової допомоги держави України.

Використана література

1. THE RISE of ANIMALS Evolution and diversification of the kingdom Animalia// The Johns Hopkins University PRESS, Baltimore. – 2007. – 337с.
2. Фінько С.В. Венд-едіакарій Поділля – природна спадщина України: алгоритм захисту і збереження для нащадків // Коштовне та декоративне каміння. – 2015. – № 2. – С. 23–25.
3. Фінько С.В. Венд-едіакарій України – природна спадщина людства або чи довго чекатимуть українці закон «Про захист природної спадщини»// Коштовне та декоративне каміння. – 2015. – № 4. – С. 35–37.
4. Фінько С.В. Колекція викопної докембрійської біоти музею «Венд-едіакарій України», як національне надбання (до 100-річчя досліджень української едіакарської біоти) // Коштовне та декоративне каміння. – 2016. – №1 – С. 15–17.